

МОЛОДІЖНИЙ КОЛОНИСТ

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання VIII.

№ 93 (793).

НЕДІЛЯ, 6 СЕРПНЯ 1967 р.

Ціна 2 коп.

ФІНІШ ЮВІЛЕЙНОЇ

МОСКВА, 4 серпня. (ТАРС). Сьогодні на Центральному стадіоні імені В. І. Леніна відбулось урочисте закриття ІV ювілейної Спартакіади народів СРСР, присвяченої п'ятдесятиріччю Радянської держави.

Спартакіада стала чудовим святом спорту, юності, здоров'я. Головний приз Ради Міністрів СРСР за загальнонаціональну перемогу одержали спортсмени Москви.

На закінчення відбувся марш-парад учасників Спартакіади.

МІСТО ПРО СЕБЕ

Вбираючись по-сучасному все більше в скло і бетон, Кіровоград свято береже для нащадків спогади про минулі часи, розповідає про них фортечними гарматами, меморіальними дошками, багатьма пам'ятниками старовини. І люди, молоді й літні, вслухаючись в ту його розповідь, в шанобі схиляють голови перед мужністю і витримкою своїх попередників, з висоти історичного порівняння краще сприймають красу сьогодишнього і завтрашнього дня.

(Закінчення на 2-й стор.)

„СЛУХАЄ СЕКТОР ОБЛІКУ...“

«Я з задоволенням читаю під рубрикою «Клуб комсомольського активіста» матеріали про проведення комсомольських зборів, роботу комітету комсомолу, про рейди «прожектористів»... А ось чим займається сектор обліку? Мені здається, що це просто канцелярська робота: сиди цілий день над паперами, заповнюй комсомольські документи, приймай внески...»

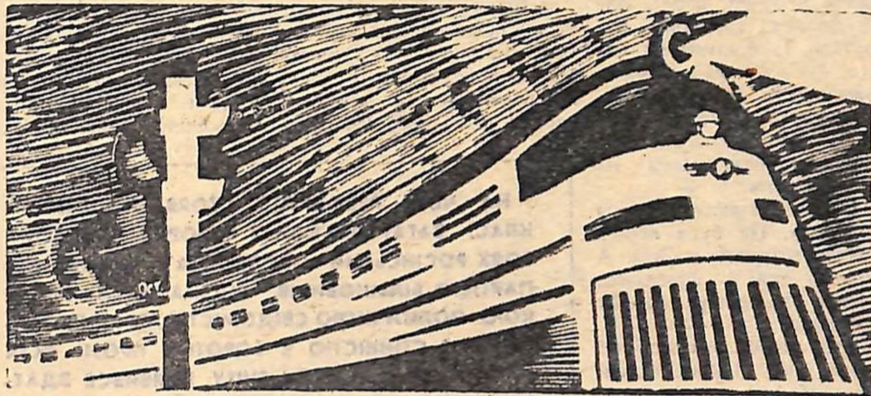
Лист такого змісту надійшов до «Клубу комсомоль-

ського активіста» від члена ВЛКСМ Олександра Шевчука. З цим листом ми познайомили першого секретаря Добровеличківського райкому комсомолу Михайла Красковського і попросили його розповісти про роботу сектора обліку райкому на сторінках «Молодого комунара».

(Закінчення на 2-й стор.)

СЬОГОДНІ— ВСЕСОЮЗНИЙ ДЕНЬ ЗАЛІЗНИЧНИКА

Довжина залізниць Радянського Союзу перевищує тепер 132 тисячі кілометрів. У п'ятиріччі до них прибавиться ще 7 тисяч кілометрів.

Вантажооборот сталевих магістралей становитиме в цьому році 2 трильйони 50 мільярдів тонно-кілометрів. За п'я-

ЦИФРИ І ФАКТИ

тиріччя він збільшиться на 23 проценти. Тільки приріст його, що дорівнює 450 мільярдів тонно-кілометрів, вдвоє більший від вантажообороту залізниць Англії, Франції, ФРН, Італії і Японії, разом узятих.

У листопаді 1932 року, напередодні XV-ї річниці Великого Жовтня, з воріт московського заводу «Динамо» вийшов перший радянський електровоз серії «ВЛ» — «Володимир Ленін». Тепер наша промисловість випускає електровозів більше, ніж такі великі капіталістичні країни, як США, Англія, ФРН і Японія.

Радянські залізничні щороку споживають понад 28 мільярдів кіловат-годин електроенергії. Це в 14 з лишком раз більше, ніж виробляли її всі електростанції царської Росії.

Радянський Союз має тепер пряме залізничне сполучення з 24 країнами Європи і Азії.

22 підприємства і близько півмільйона залізничників нагороджені орденами і медалями. 377 чоловік удостоєно звання Героїв Соціалістичної Праці, а 70 працівників транспорту стали лауреатами Державних премій.

(ТАРС).

Знайдена жива сила

Костянтин Лисенко повернувся з чергового рейсу. Здав слюсарям електровоз і неквапно зайшов у кімнату інструкторів. Молодий машиніст зажурно опустив голову, присів на лавку.

— Захворів? — поцікавились друзі.

— Мабуть, не вродився я залізничником.

Товариші співчутливо дивились на хлопця. Вирішили не заспокоювати, а по-серйозному допомогти. Вже на другий день інструктор Микола Толкушій сів з ним у кабину локомотива.

— Слідкуй за гальмами, — почав інструктор. — Від незвілого їх вмикання перевитрачається електроенергія. А найбільше її можна заощадити, коли з розумом використовуєш живу силу, тобто рух поїзда по інерції.

Костянтин уважно стежив за кожним рухом старшого товариша. Слідкував, як він веде поїзд на рівнині, у вибалках. І вже через місяць він не тільки знав, а й відчував, що таке жива сила.

І ось наслідок. Якщо в першому кварталі бригада Лисенка перевитратила шість тисяч кіловат-годин елек-

троенергії, то в другому — дев'ять тисяч заощадила. Чимало зекономила її і в липні. Екіпаж став передовим не тільки в колоні, а й у дельо.

Взаємодопомога в нашій роботі всеодно, що вітамінів для організму людини. Адже техніка, яка б вона найкращою не була, залишається технікою. І з кожною машинною можуть трапитися неполадки. А коли це під час слідування? Не зупинити ж поїзда! Пам'ятаю випадок, який трапився зі мною.

Маршрут від Миропівки до Знамяниці знайомий. Десятки разів водив тут поїзди. Тому їхав на підвищеній швидкості. Раптом помічаю, що стрілка вимірника швидкостей падає вниз. Ще раз перевірив прилади і до свого помічника:

— Євгене, бери інструмент і мерши до блоків.

Женя Воронський не примусив себе ждати. В одну мить опинився біля серця машини. Через кілька хвилин повернувся в кабину.

— Підгоріла блокіровка контакторів. Ледве дістав викруткою. Коли повернемося, треба сказати слюсарям.

ІДЕ УДАРНИЙ

ДВОМІСЯЧНИК

ПОРА ЗЕЛЕНИХ ПІРАМІД

Серпень — пора клопотів, місяць дивовижних кольорів і форм. Біля тваринницького містечка, яке привільно розкинулось при Інгульській долині, мов дві гострочолі Говерли, гордо застигли в мареві золотисті скирти соломки. А поручних ось уже кілька днів юнаки та дівчата під керівництвом ланкового Микити Марковича Матяша зводять зелену піраміду.

— По ній найкраще вичати хліборобську геометрію, — з добрим гумором каже відомий ланковий.

Він якийсь час стоїть перед зеленого шумовиння, потім іде за агрегатом, прискіпливо вдивляється, чи акуратно зрізають стебла. Але у Григорія Настащука робота чиста. Дарма, що недавно став за штурвал: щодня збирає по 8—9 гектарів.

На повному ходу, підрулює під транспортер автомашину Володимир Тузниченко. Якесь мить — і на Раю Хвилюченко і Таїсу Слонь силється пахуча злива кукурудзяного поля.

Таїса навчається в Олександрійському медучилищі, в літні канікули проводить в рідній артілі. Працювала на току, тепер силосує. Раю

(Закінчення на 2-й стор.)

НА ВАРТІ НАРОДНОГО ЗДОРОВ'Я

ПІТАННЯМ поліпшення медичного обслуговування населення України, обміну досвідом була присвячена республіканська нарада медичних працівників, що відбулася 3 серпня в Києві.

З доповіддю про стан та заходи по дальшому поліпшенню медичного обслуговування населення республіки виступив міністр охорони здоров'я УРСР П. Л. Шуньків.

У його доповіді і виступах відзначалося, що за останні роки в республіці проведена значна робота по дальшому розвитку системи охорони здоров'я, зміцненню її бази. Тепер на Україні працює понад 115 тисяч лікарів, 345 тисяч середніх медичних працівників.

Україна стала важливим центром медичної

науки. В республіці 41 спеціальний науково-дослідний інститут, 15 медичних та 3 інститути вшквалення лікарів. В цих закладах зайнято 7 тисяч наукових працівників, в тому числі понад 600 докторів та близько 3 тисяч кандидатів наук.

Велике місце в роботі наради зайняли також питання санаторно-ку-

рортного обслуговування трудящих.

На нараді виступили міністр охорони здоров'я СРСР Б. В. Петровський, заступник Голови Ради Міністрів Української РСР П. Т. Троцько.

З величезним піднесенням учасники наради прийняли вітальні листи ЦК КПРС і ЦК КПУ України.

(РАТАУ).

Вчора в Кіровограді в парку імені В. І. Леніна відкрилася виставка квітів. Про наймолодшого учасника виставки читають на 3-й стор.

ПОРА ЗЕЛЕНИХ ПІРАМІД

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)
— школярка. Вона каже, що виробнича практика у неї ніколи не кінчається.
Микита Маркович сідає в кабінку, і за кузовом здійснюється сирій шлейф пілюхи.
— Який це рейс, Воло-

дую? — цікавиться ланковий.
— Сьомий, — відповідає хлопець.
А до обіду ще далеко.
Курган росте на очах. Зелень дбайливо розправляють Майя Матяш, Галина Слонь, Ліда Узлова. Ось уже новий шар підготовлено, і Майя посипає силос

кухонною сіллю, хімічним розчином.
— Вдень закладаємо по 150—200 тонн, — каже Микита Маркович. — Отже, сьогодні наша піраміда важить понад 600 тонн. А таких курганів в артілі уже декілька. Думаємо заготовити по 8—9 тонн силосу на корову.
Серпень — місяць клопотів, пора хліборобської

арифметики. Молоді трудівники артілі вивчають її, зводячи скрити соломи, заготовляючи сінне борошно, креслячи загорілими руками піраміди достатку.

М. СОЛОДЧЕНКО,
спецкор «Молодого комунаря».

Колгосп ім. 40-річчя Жовтня,
Петрівського району.

МІСТО ПРО СЕБЕ

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

Сьогодні я зустрів групу хлопців і дівчат. У центрі виділялась висока молода жінка. То — науковий працівник обласного краєзнавчого музею Емілія Олександрівна Коляда. Вона допомагає екскурсантам (сьогодні це школярі з піонерського табору) зрозуміти мову міста. Міля розповідає немовби тихо, та вітер відносить слова далеко від групи:
— ...Торік у місті введено в дію 54 500 квадратних метрів житлової площі. Це значить, що 1500 робітників і службовців справили новосілля.

рожу у минуле, — запрошує. ...Прогулюються люди. Їх багато. І раптом за рогом злітає сміливо «Марсельєза». То сигнал. Робітники відразу шикуються в колону. Злітає червоний прапор з вимогою «Геть самодержавство!», «Хай живе 8-годинний робочий день!». Запетушилися городові, зашурчали. Та й замовкли, бачачи, що робітників лавина, може змести. Коли з'явилися солдати Таганрозького полку, поліція відчула себе вільніше, накинута на демонстрантів.

Це було Першого травня 1905 року. Це була перша в Єлисаветграді маївка. А другого дня, в понеділок, почався загальний страйк робітників.
Потім ще не раз винишні вулиці імені Леніна, імені Карла Маркса, площа імені Кірова були свідками робітничих демонстрацій. Вони були свідками і багатотисячної радості, коли прийшла звістка про повалення царського уряду, зборів і мітингів, що відбулися, коли перемогла революція в Петрограді.
«Визнаючи і висловлюючи

солдаток, робітників і робітниць Єлисаветграда 25 листопада 1917 року.
Ні чад проповідей українських націоналістів, ні пропаганда угодовських партій не могли збити робітників з вірного шляху, вказаного партією більшовиків.
«Стоячи на сторожі завоювань революції, проти своїх братів робітників і солдатів Петрограда й інших міст, що борються за загальну справу, не підемо, а всіяко

на яких було вирішено утворити Ради робітничих депутатів.

Леніна, 2. Звичайне приміщення. І незвичайне водночас. Меморіальна дошка повідомляє скупо, що тут знаходився штаб Єлисаветградської Червоної гвардії і військово-революційний комітет більшовицької Ради робітничих і солдатських депутатів. Сюди люди йшли з своїми щастям і роздумами, йшли, щоб одержати

НА ЧОЛІ РЕВОЛЮЦІЇ СТОЯВ РОБІТНИЧИЙ КЛАС. ЗАГАРТОВАНИЙ У СУВОРИХ КЛАСОВИХ БОЯХ РОСІЙСЬКИЙ ПРОЛЕТАРІАТ, КЕРОВАНИЙ ПАРТІЄЮ БІЛЬШОВИКІВ, ВІДЗНАЧАВСЯ ВИСОКОЮ ПОЛІТИЧНОЮ СВІДОМІСТЮ, ОРГАНІЗОВАНИСТЮ І СТІЙКІСТЮ В БОРЬБІ ПРОТИ ВСІХ ВИДІВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ І ГНІТУ, ВИЯВИВСЯ ЗДАТНИМ ПОВЕСТИ ЗА СОБОЮ ТРУДОВЕ СЕЛЯНСТВО.

(Із Тез ЦК КПРС «50 років Великої Жовтневої соціалістичної революції».)

їх підтримаємо і ніяким зброєю для боротьби з білбуржуазним партіям і партійним затопити свободу у братській крові не допустимо», — заявили робітники заводу Ельворті на зборах 7 грудня 1917 року.

Від подиху історії суворішають обличчя.
А екскурсивод прямує далі, знайомить з будівлями Ленінської. На розі, перед бібліотекою, знову зупиняється.

Тут розміщувався партійний комітет, працювала ініціативна група по створенню «Партії молодих комуністів». Входили до цієї групи молоді робітники-друкарі Шульман, Грановський, Масленковський, Островський, Мошинський та інші.

Тут, у приміщенні нинішньої бібліотеки, 23 березня 1919 року відбулися організаційні збори Єлисаветградської Комуністичної Спілки Молоді.

Молоді робітники були вірними помічниками своїх старших братів-більшовиків, з ними разом боролися завойовані здобутки від посягань різних «батьків» і атаманів. У тому ж 1919 році 30 процентів комсомольців було мобілізовано для боротьби з бандитизмом.

Гордістю за ровесників світяться погляди слухачів. Здається, що самі вони, а не перші комсомольці, несуться в атаку, пришикли в засідці. А місто веде далі своїми вулицями.

Палац культури імені Жовтня. У березні 1917-го Палац слухав подум'яні промови і запальні суперечки. Це коли були збори представників робітників. Збори,

які йшли поодиночі і цілими групами і профспілками. Про те розповідають очевидці і документи.

«З сьогоднішнього числа 50 процентів всіх членів професійних організацій і заводських комітетів об'являються мобілізованими для боротьби з григор'івщиною», — це з постанови конференції професійних спілок і заводських комітетів Єлисаветграда, що була прийнята в липні 1919 року.

«...Відбулися загальні збори членів партії КП(б)У. Прийнята постанова направити в частині 30 процентів членів партії з числа тих, хто ще не знаходиться в регулярних частинах», — читаємо в пожовкліх місцевих «Ізвестиях» за 31 липня 1919 року.

Звідси, з ревкомом, робітники йшли не тільки у бій з бандами, а й в села, несучи правду Ілліча. Лише в березні 1919 року Єлисаветградський партійний комітет направив у села десятки комуністів.

То був важкий і героїчний час.

Ленінградець С. Баранов у листі до Івана Тимофійовича Борсенка, товариша по революційній боротьбі на Єлисаветградщині, згадує:

«Це був свяятий час, це був час нечуваної духовної чистоти, безкорисливості, це був час, коли не було ні Вас, ні мене, ні Агапова, ні Колесникова. Це були класи — ми і вони».

Місто не мовчить. Воно розповідає...

В. ЦВЯХ.

Група школярів з піонерського табору «Червоні пірляки» профспілки будівельників на екскурсії по місцях бойової, трудової і революційної слави в Кіровограді.
Фото В. Ковпача.

— ... До революції в Єлисаветграді було 56 лікарів. Зараз у місті 13 лікувальних закладів. На кінець п'ятирічки налічуватиметься близько 700 медпрацівників...
Далі — про завод «Червону зірку», про агрегатний.
— А тепер зробимо подо-

довіру владі Рад Народних Комісарів у центрі і Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів на місцях, ми всіма силами готові підтримати Ради проти контрреволюційних посягань, з чийого боку вони не були» — так заявили учасники мітингу солдатів,

у 1918 році художником В. Ізмайловичем. Цю роботу бачив Володимир Ілліч і поставив на малюнку автограф: «В. Ульянов (Ленін) 31 січня 1918 року».

Хронологія документів, зібраних в альбомі, ведеться з часу повернення В. І. Леніна з еміграції в Росію в ніч з 3 на 4 квітня 1917 року. Для ювілейного видання відібрано і відтворено

сторінки творів, написаних Володимиром Іллічем у вузлові моменти розвитку революції.

В альбомі вміщено копію полоси «Ізвестий» з текстом «Декрету про землю» і першу сторінку ленінського рукопису «Декларація прав трудячого і експлуатованого народу» та інші матеріали.

До історичних документів дається вступна стаття п'ятьма мовами — російською, англійською, французькою, німецькою та іспанською.

(ТАРС).

„Документи Великого Жовтня“

Серед видань, присвячених 50-річчю Радянської влади, альбом «Документи Великого Жовтня», випущений Політвидавком, займає особливе місце. В ньому зібрано найважливіші партійні документи, рукописи В. І. Леніна, що належать до періоду квітень 1917 — січень 1918 року. Унікальне видання відкриває один з перших портретів В. І. Леніна, виконаний

у 1918 році художником В. Ізмайловичем. Цю роботу бачив Володимир Ілліч і поставив на малюнку автограф: «В. Ульянов (Ленін) 31 січня 1918 року».

Хронологія документів, зібраних в альбомі, ведеться з часу повернення В. І. Леніна з еміграції в Росію в ніч з 3 на 4 квітня 1917 року. Для ювілейного видання відібрано і відтворено

3

САМОГО РАНКУ Ліну Блощенко чекають хлопці і дівчата. В райкомі вона працює п'ятий рік, тому більшість комсомольців знає не просто в обличчя, а й по імені. Он біля вікна стоїть Віктор Балацький, робітник районного об'єднання «Сільгосптехніка». Його манять далекі краї, романтика. Ліна знає про це, тому вчора цікавилася, чи є комсомольські путівки на ударні будови. А зараз, побачивши хлопця, зразу ж повідомляє:
— Вікторе, хочеш в Усть-Ілім, на Ангари? Ще 6 пакі Безумовно, згоден. Виходить з райкому задоволений. На прощання мовить:
— Пришлю лист з будови.

А ось заходить секретар комсомольської організації студентського загону. Вона вирішила порадитися зі мною, з завідувачкою сектором обліку. І не тільки про внески, про облік, а й про умови роботи, що треба взяти з собою. Я поспішав у колгосп, другий секретар райкому у відпустці, тому Блощенко залишається одна за всіх. Вона радить, пояснює, консультує тих, у кого починається третій трудовий семестр. А потім:

— Буде важко — дзвонить. Допоможемо. У Ліни багато роботи, але допомоги вона завжди знайде час. Наші кабінети поруч, і я часто чую її привітний голос:

— Сектор обліку слухує людей, щоб потім негайно розпочати діяти. Тільки-но дзвонили з колгоспу імені Чапаєва:
— Ліно, будеш у нас?

І Блощенко йде в колгосп, щоб допомогти підготувати комсомольські збори, розповсюдити лотерейні білети, якщо треба, виступити перед комсомольцями. А на наступний тиждень в її блокноті нові записи: «Треба побувати в комсомольських організаціях дитсадка,

Виступити на семінарі секретарів комсомольських і х організації шкіл... Поговорити з фотографом про якість фото для комсомольських і х документів».

Заплановане для Ліни — закон. А непередбачене? Ось в райком зайшла група польських студентів:

«СЛУХАЄ СЕКТОР ОБЛІКУ...»

— Допоможіть...
І райком дбає про те, щоб хлопцям і дівчатам з братньої Польщі пошили робочі спецки, організує в Тишківці вечір їх зустрічі з місцевими жителями.

А надовечір в сектор обліку завітав секретар комсомольської організації райспоживспілки Віктор Думбрава:

— Ліда Драга вступає кандидатом в члени партії, а як оформити документи, не знаємо. І Ліна зацікавлено допомагає.

Вірний Ліни помічник — акуратність. Мені хочеться навести тут слова комсомолки Валі Давиденко, які характеризують роботу завідувачкою сектором обліку:

— Я добре пам'ятаю той день, коли мачі вручали комсомольський квиток. Взяла я тоді цю маленьку книжечку і стала читати. Все тут було написано так чисто, красиво. Мені навіть подумалося, яка ж чиста і красива та людина, яка заповнює наші квитки.

Зараз, улітку, в Ліни особливо багато роботи. Частина випускників восьмих класів переходить в інші школи, десятикласники вступають до інститутів, багато молодих романтиків готуються в далеку дорогу на великі будови. Деякі комсомольці не завжди чітко знають правила обліку. І Ліну Блощенко часто можна бачити серед випускників, яким вона ще раз роз'яснювала Статут ВЛКСМ, обов'язки комсомольців, порядок обліку.

Часто доводиться Ліні затримуватися в райкомі після роботи. Вона заповнює документи, наводить порядок у журналах, картотеках. Але й ця канцелярська робота не надокучає, бо вона доповнюється живою і активною організаційною роботою з людьми.

Михайло КРАСКОВСЬКИЙ,
перший секретар Добровеличківського райкому ЛКСМУ.

НАВРОЛО ПЛАНЕТИ

РИМ. 60 000 трудящих консервної промисловості Італії провели 4 серпня загальнонаціональний 24-х годинний страйк. Вони зажадали укладення нової трудової угоди, яка б більше враховувала їх інтереси.

БРАЗЗАВІЛЬ. Президент Конго (Кіншаса) генерал Мобуту підписав декрет про висилку з країни кореспондентів американського інформаційного агентства Асошіейтед Пресс, які як повідомляється, «поширювали тенденційну інформацію про становище в Конго».

(ТАРС).

В гостях у „королеви Августа“

Здрастуйте, «королево»!
 Вона піднімає горду голову, розправляє ажурні тендітні пелюстки і посміхається справді королівською посмішкою. Поруч млосно зітхає «мадам Самльє». А з глибини квітника виграє буйноцвіттям «водопад».

І за крилатих кущів з'являється володар «королеви», «водопадів», «пшишок».

— Добрий день, Сашко!
 — Добрий день!
 — Квіти не сумують?
 — Ні.
 — А ти?
 — Хіба з ними засумуєш?

Дійсно, питання надлишкове. У такому веселому різнобарв'ї настрий стає схожим на веселку. Восьмикласник Сашко Супруненко показує на троянду. «А знаєте, — говорить він, — якщо квітку зрізати не нижче третього листочка, то вона буде добре цвісти ще раз...»

В сім'ї Супрунєнків є два найзавзятіших квіткарів. Це мати і наймолодший син. Тамара Петрівна квіти любить фанатично. Це відбулося на Сашкові. Квіти пізнають його здалеку, і навіть «королева Августа» по-дружньому ки-

ває йому ніжною голівкою.
 — Які твої найулюбленіші квіти, Сашко?
 Хлопець ніяковіє, не знаючи, що відповідати, нарешті говорить: «Троянди, коли вони цвітуть, а коли цвітуть жоржини, тоді жоржини, а ще піони і гладіолуси, і гвоздики, і...»

— Квіти в нього всі найулюбленіші, — виручає сина Тамара Петрівна.

Добре прижилися в Сашковому квітнику хризантеми та пелюсткові жоржини. Юний квіткар позаторік вперше брав участь на виставці квітів, що була організована в парку ім. В. І. Леніна і посів третє місце. Він з гордістю дістає зі схованки посвідчення квіткаря, на якому пурпурно горить гвоздика.

— В цьому році теж будеш на святі квітів? — запитує.
 — Обов'язково.
 — А що ти приготував?
 — Це секрет фірми, — сміється Тамара Петрівна.

— І ніякий не секрет. Я з друзями готую стенд, присвячений 50-річчю Великого Жовтня.
 — А хто твої друзі?
 — А ось вони.
 На подвір'ї заклопотано щось

ладнають два підлітки, Сашкові і тому не можу піти звідси, щоб ровесники. Це Слава Колесников не глянути наостанку ще раз на і Саша Сямоненко. Хлопці ніяк не криво-гарячий цвіт «Герцена», можуть збити рівно дві планки, на жовтавий — «Шаліпіна». Проводжу пальцями по пружавих зеленених листочках. Пробачте, «королево Августа», я поспішаю, бажаю вашій величності рости і бути на радість клопітливим Сашковим друзям і на добру посмішку Тамари Петрівни...

В. ГОНЧАРЕНКО.
 м. Кіровоград.
 Фото М. ЧЕРКАЄВА.

ВГОРІ ТАБЛИЦІ— ПО-СТАРОМУ

Початок не обіцяв нічого цікавого. Чи то під впливом 28-градусної спеки, чи з інших причин команди діяли повільно, розігруючи м'яч в основному в центрі поля. Склалося враження, що вони мовчазно погодилися на нульову нічию. Протягом перших тридцяти хвилин воротарі Луньов і Вебер майже не вступали в гру.

Перелом намітився лише на 42-й хвилині, коли Сучков, використавши передачу Квасова, з кута штрафного майданчика послав м'яч у протилежний кут воріт «Локмотива».

У другому таймі господарі поля активізувалися. А гості після того, як В. Веремєєв красивим ударом подвоїв рахунок, зовсім знітилися. Далися взаки, мабуть, недоліки в фізичній і психологічній підготовці команди.

Однак, кіровоградцям не вдалося залишитися «сухими». Кравченко і Архипов, маючи змогу відпасувати м'яч Веберу, який вийшов назустріч, «люб'язно» надали цю можливість Головакіну, і той сквитав один гол. До кінця зустрічі м'яч, сильно пробитий Корольовим і на ходу підправлений Сучковим, втретє потрапив у сітку воріт калужан.

Інші ігри 24-го туру закінчилися так: «Металіст» — «Волга» (Г) — 3:0, СКА (О) — «Сокил» — 3:2, «Дніпро» — «Таврія» — 3:1, «Молдова» — «Труд» — 0:1, «Локмотив» (В) — СКА (Л) — 0:0, «Металург» (З) — «Шинники» — 2:1, СКА (К) — «Волга» (К) — 3:0, «Авангард» — «Суднобудівник» — 0:0, «Карпати» — «Металург» (Т) — 2:1.

Зараз турнірна таблиця має такий вигляд:

	І	В	Н	П	М	О
СКА (К)	24	13	6	4	32	—14 35
«Металург» (З)	24	11	10	3	32	—14 32
«Карпати»	24	12	5	7	32	—21 29
СКА (Л)	24	9	11	4	26	—17 29
«Дніпро»	24	10	9	5	29	—21 29
«Труд»	24	11	6	7	28	—19 28
«Зірка»	24	11	6	7	28	—22 28
«Локмотив» (В)	24	10	6	8	32	—27 26
«Металург» (Т)	24	7	11	6	19	—18 25
«Металіст»	24	9	5	10	22	—19 23
«Молдова»	24	6	11	7	9	—11 23
«Сокил»	23	8	6	10	25	—21 22
«Авангард»	24	6	10	8	15	—18 27
«Шинники»	24	9	4	11	22	—26 27
СКА (О)	24	5	11	8	14	—25 21
«Волга» (Г)	24	4	12	8	10	—17 20
«Суднобудівник»	24	2	15	7	10	—20 19
«Локмотив» (К)	24	6	7	11	21	—32 19
«Таврія»	24	5	5	14	25	—46 15
«Волга» (К)	24	3	7	14	12	—36 13

У № 90 нашої газети була вміщена критична кореспонденція «Запрограмовані відмінники», в якій йшлося про те, що чотирьом випускникам Добровеличківської восьмирічної школи в свідчення були виставлені завищені оцінки.

РЕДАКЦІЯ ОДЕРЖАЛА ВІДПОВІДЬ

Як повідомив редакцію секретар шкільної партійної організації В. Я. Медеян, кореспонденцію обговорено на партійних зборах. Збори засудили безвідповідальність класного керівника В. С. Мороз, безпринципність директора школи Ф. П. Бондаренка. На Ф. П. Бондаренка накладено суворе партійне стягнення.

А як же з незаслуженими «п'ятірками» в свідченнях? У листі про це ні слова. Мовчать чомусь і Добровеличківське райвно.

БЕЗ ПРИТУЛКУ

Наглядачі Катеринославської в'язниці скаженіли: наближалася 1 травня 1905 року, і крізь ґрати тут, то там ластівками рвалася на волю революційні пісні. А Віктор Олександрович не злякався царських карабінів. У промінні сонця замаяврів виставлений у його вікні червоний прапор, зроблений ним з власної сорочки.

Голос юного екскурсовода, учня Маловісківської середньої школи №3 Станіслава Бровченка звучить дзвінко і схемльовано. Він розповідає відвідувачам «Народної музейної кімнати», яку обладнали школярі разом з своїм учителем, керівником краєзнавчого гуртка Олександром Сергійовичем Ковтуном в кінотеатрі «Колос», про їх героїчного земляка, члена партії з 1907 року, одного з перших членів Маловісківського ревкому В. О. Гольшу.

Тягнуться до «Народної музейної кімнати» і ветерани революції та воєни, і юні піонери, й комсомольці. Бо

кому ж не цікаво, наприклад, порівняти карту Малої Виски 1861 року, на яку, як найважливіші пункти, нанесені церква, маєток та корчма, і сучасну карту з поміченими на ній школами, заводами. Старі колгоспники пізнають себе на знімках, зроблених на початку колективізації, посміхаються, дивлячись на перший малосильний «Фордзон», з яким вони починали колективне господарювання.

Велику справу зробили школярі третьої Маловісківської школи разом з О. С. Ковтуном. Відвідувачі «Народної музейної кімнати» мали змогу познайомитися з біографіями чотирьох мужніх маловісчан, братів Швиденків, з матеріалами про земляків — учасників революційного руху, з археологічними експонатами.

Учні не лише зібрали цінні історичні скарби, не лише розкласифікували їх по відділах, а й виділили із свого середовища лекторів, які могли дати кваліфіковану відповідь з тих питань, якими вони займалися в гуртку. Не раз водила своїх слухачів бойовими шляхами героїв Великої Вітчизняної війни випускниця Світлана Горобчук, про перших комсомольців Малої Виски розповідала Алла Бойчук.

Все це було ще недавно.

Жителі міста і району дякували юним краєзнавцям за їх труди. До музею приїздили відвідувачі навіть з інших областей.

А тепер Іван Микитович Кужимов, директор районної кіномережі, і деякі інші районні керівники пригадали про урочисте відкриття «Народної музейної кімнати» з виступами гостей і перерізанням червоної стрічки морщаться, як від зубного болю. І є чого, бо музею в «Колосі» більше немає.

Потрібна була кімната для бухгалтерії, і всі скарби, зібрані школярами, перекочували в підвал, де поступово псувалися разом з якимось мотлохом.

Першим забив тривогу О. С. Ковтун. Районне керівництво зглянулося над ентузіастом і вирішило виділити під народний музей дві (!) кімнати в приміщенні колишнього райвиконкому. Та поки питання вирішувалось, кімнати зайняла районна дирекція електромережі.

Зараз юні краєзнавці живуть ще однією надією: чекають, коли завершиться будівництво районної бібліотеки, яке розпочалося ще восени 1966 року і кінця якому не видно. Може, там знайдеться місце для їх експонатів? Та бібліотека будуватиметься, а експонати, звалені у безладді, псуються...
В. ШАРІЙ,
 спецкор «Молодого комунара».

РОСТЕ ЗМІНА

ХЕРСОН, 3 серпня. (ПАТАУ). Сьогодні тут закінчився «малий» чемпіонат України з футболу на приз клубу «Шкіряний м'яч», який втретє проводиться ЦК ЛКСМУ та республіканською піонерською газетою «Юний ленинець».

Золоті медалі чемпіонів України в молодшій віковій групі (1954—1955 рік народження) завоювали хлопці київської команди «Ентузіаст». Срібні медалі вручено господарям поля — херсонській команді «Чайка», бронзових нагород удостоїлися юні футболісти луганської команди «Золотий ключик».

У старшій групі (1952—1953 рік народження) золоті медалі завоювали юні футболісти дніпропетровської команди «Дніпровець».

Над ставом тиша...
 Фото А. МАРУШЕВСЬКОГО.

ВЗИМКУ у відділі тихо, спокійно. Та ось настає весна, за нею — літо, і все йде шкереберть. Неважко труднощі врізаються в кабінети разом з пахоцями квітів. Особливо це стосується мене. І саме тоді, коли я залишаюся за начальника відділу чи його заступника. Вони спішать на стадіон. Як на зло, в такі хвилини мене викликає директор.

— Де Іван Степанович?
 — Пішов до лікарні, у нього щось з очима, — відповідаю (мені здається — тонюсінким голоском).

— А Петро Іванович?
 — Пішов до управління...
 Наступного дня начальник і його заступник накидуються на мене:

— Що ж це ти, Сергію Посиповичу, не зорієнтувався? Треба було так і сказати, що пішли на стадіон. У директора серце м'яке до болящихів.

Ох, цри мені футбол!

На чергову гру я теж залишився на господарстві. І греба ж трапитися, знову викликає директор.

— Де? — запитує він.

Я вже знаю, про кого мова, тому сміливо відповідаю:
 — На стадіоні...
 І що б ви думали — знову неприємність.

— Теж зорієнтувався, — каже назавтра начальник, — не міг чогось іншого придумати.

Перед черговим туром я придумав. У день гри я заходив до начальника і казав, що нестерпно болить голова. Він мене відпускав з умовою, що я підглягну роботу завтра чи післязавтра. На наступну гру в мене боліло горло, потім оуху, нирки... Словом, швидко у мене переболіло все. Зате я не

УСМІШНА
 брехав директорові й не слухав докорів начальства.

Та неприємність спіткала з іншого боку.

— Може, Сергію Посиповичу, вам важкувато працювати? Ви часто хворієте? Я радий би перейти на легшу роботу...
 Від цих слів у мене кольнуло в серці, у вухах зашуміло. Я попрямував до свого кабінету. Перед мною на столі лежав календар футбольних баталій.

До кінця сезону і до спокійного життя у відділі залишилося ще тринадцять турів.

Що ж їце придумати?
Іван МАЙСЬКИЙ.
 м. Кіровоград.

Електростанції в рулонах

Фотоселектричні перетворювачі сонячної енергії все ширше застосовуються в різних галузях науки і техніки.

В Радянському Союзі створені сонячні батареї, які своєю гнучкістю нагадують аркуш паперу. Цей гнучкий «аркуш» складається із десятків спляних між собою маленьких прямокутників — кремнієвих фотоселектричних перетворювачів. Вони міцні, і якщо навіть один зруйнується, великої біди не буде: перетворювачі з'єднані в секції не послідовно, а паралельно. Тому при виході зі строю одного елемента електричний ланцюг в батареї не переривається, пошкоджений елемент просто виключається з роботи.

Такі батареї не бояться дій вібрації. Ця особливість у поєднанні з високою механічною міцністю дозволила зробити їх набагато легшими від батарей старої конструкції. Якщо раніше вага кожного квадратного метра сонячних батарей такої потужності складала шість — вісім кілограмів, то зараз вона стала в десять разів меншою. Добрі умови теплопередачі збільшили потужність батарей на десять — п'ятнадцять процентів.

Новими фотоселектричними батареями можна покривати поверхню з будь-яким радіусом кривизни. Тому на їх основі створюють дивні електростанції, які згортаються в рулоні, як звичайний папір.

Такі батареї застосовуються для живлення маяків, будів, у релейних лініях зв'язку, використовуються в пустинях і засушливих районах для забезпечення енергією водонідомних агрегатів на пасовищах.

Новими фотоселектричними батареями зацікавилось багато зарубіжних фірм, і радянське зовнішньо-торгівельне об'єднання «Ліцензінторг» організувало продаж ліцензій.

Євген ГРУЗИНОВ,
інженер. (АПН).

Звичайний технологічний процес одержання репродукції дозволяє точно відтворити зображення і колір оригіналу, але відсуття рельєфу мазка, як говорять, «почерк» художника, губиться. Це не дивно. Максимальний по товщині фарбовий шар, який

першу чергу, вирішили вони, потрібно підібрати матеріал — основу, яка імітуватиме фактуру оригіналу. Маючи такий матеріал, можна на репродукції, раніше віддрукованій відповідною гамою фарб, створити необхідний рельєф.

З цією метою безпосередньо

заливають розплавленою восковою масою. Після охолодження віск покривають шаром графіту і вміщують у мідну гальванічну ванну.

Одержаний шар міді точно передає фактуру оригіналу і рельєф мазка. Але точний зліпок з оригіналу на мідній по-

відбитки фарбової репродукції набудуть художні особливості м'якого живопису, яких їм не вистачало раніше.

Тиснення рельєфу остаточно наблизить репродукцію до оригіналу. Багата кольорова гама малюнка доповниться рельєфними мазками і фактурою поверхні. Здається, зовсім недавно тут побував пензель художника і, залишивши останній мазок, завершив малюнок.

Розміри такої репродукції різні: це може бути нашір листівко, вклеєний в книжку або журнал. Звичайно, не будь-який формат картини можна відтворити в поліграфії. Її розміри після процесу репродукції не можуть перебільшувати площу талера друкарської машини, тобто 84×108 сантиметрів.

Ірина МОГИЛЕВСЬКА,
інженер. (АПН).

Рельєфна репродукція

сприймається відбитком у процесі друку, — це 1,5—55 мікрон. Товщина ж фарб на оригіналі може бути до декількох міліметрів.

Як же зберегти всі деталі живописного оригіналу? Цим питанням зацікавилися працівники Київського філіалу науково-дослідного інституту поліграфічної промисловості. В

художнього оригіналу зняли матрицю-зліпок. Зліпкова маса була створена на основі синтетичного термостійкого каучуку. Вона здатна сприймати найточніше рельєфне відображення, легко відокремлюється від оригіналу, не залишаючи навіть найменшого пошкодження на фарбовому шарі. Матрицю-зліпок одержану з оригіналу,

верхні — ще не кінець технологічного процесу. Необхідно виготовити друкарську форму. З цією метою гальвановідкладання заливають гарячим металевим сплавом — гартом або пластмасою. Гальваностереотип обробляють і встановлюють на друкарську машину.

Тепер раніше віддруковані

ОСТАННІ ВІСТІ НА ПЛАСТМАСІ

Газети «Ва л'омм гренуй», до видання якої приступив молодіжний клуб Нормандії (район Франції), не загрожує небезпека бути розірваною на шматки, а футбольні уболівальники з успіхом можуть користуватися нею, як парасолькою під час дощу. Вона виготовлена із пластмаси.

20 липня, коли вийшов перший номер цієї незвичайної газети, можна вважати першим днем проникнення пластмаси в газетну справу. В цей день в містечку Люрри (поблизу Гавра) вийшли перші десять тисяч примірників першої в історії газети із білого поліестеру.

В. ГОЛОВІН,
(ТАРС).

У ДОСЛІДНИКІВ МІКРОСВІТУ

Науково-дослідний інститут ядерної фізики Московського державного університету — один із найбільших наукових центрів, де вирішуються актуальні проблеми фізики Землі і космосу. Мета — вивчити закони життя найменших частин матерії, які на мові фізиків одержали назву «елементарних». Для цих досліджень учені користуються й прискорювачами заряджених частинок, і різними спеціальними установками. І, нарешті, науковими станціями — супутниками Землі.

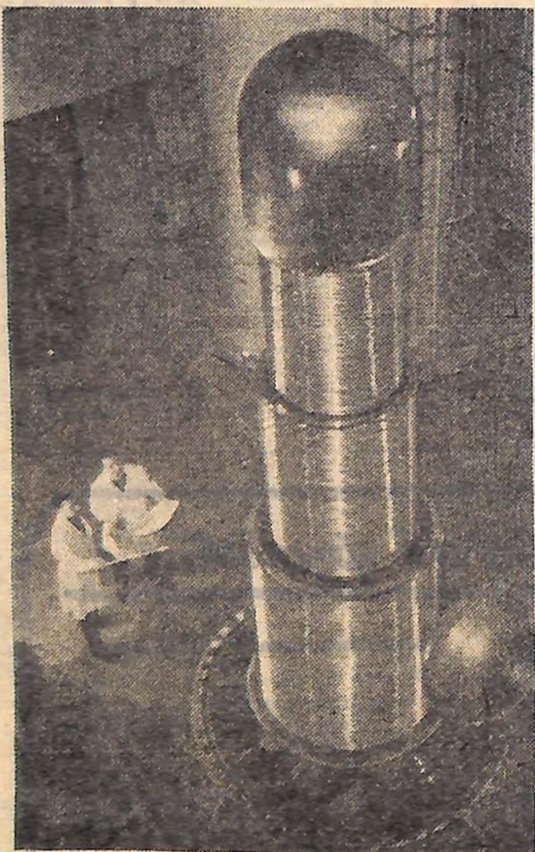
В лабораторії космічних променів професором Н. Л. Григоровим і його співробітниками вперше в світовій практиці запропонований і здійснений метод вимірюван-

ня частинок з енергією вище 100 мільярдів електрон-вольт.

Одне з найважливіших досягнень інституту — відкриття нового ефекту, який виникає при взаємодії швидких заряджених частинок з монокристалом. Це явище, вперше відкрите доцентом А. Ф. Туліновим, яке одержало назву «ефекту Тіней», відкриває перспективи для вивчення якостей кристалів і дальших ядерно-фізичних експериментів.

Роботами інституту закладені основи нових напрямків у науці — фізики космічного простору, космічної радіометрії і космічного матеріалознавства.

На фото: електростатичний генератор, на якому проводяться ядерні дослідження. Фото С. ПРЕОБРАЖЕНСЬКОГО. (Фотохроніка ТАРС).

ТВАРИНАМ, як і людині, необхідний сон. Але як тварини сплять, адже у них немає таких зручностей, як у людей?

Слон, який належав Людовикові XIV, королю Франції, не лягав п'ять років. Він спав стоячи, підтримуючи голову своїми бивнями, засовуючи їх у дві дірки, видобвені ним у кам'яній стіні загону.

Вчені пояснюють це тим, що слон був один. Адже слони не волі і в неволі під час сну виставляють вартівку. В одному американському цирку, наприклад, було 35 слонів-самців. П'ятеро з них завжди стояли на варті, поки інші спали.

Хто як спить?

Через кожні півгодини двос вартових лягали на землю, а їх негайно заміняли два інших слони.

Птахи, які ночують на гілках дерев, сплять стоячи. Коли вони сідають на гілку, то їх сухожилля, зв'язане з сильним м'язом, так діє на пальці, що вони немов намертво охоплюють гілку.

Тюлені можуть спати у воді. Спостереження зоологів показали, що самка і самець дванадцять раз піднімалися з дна акваріума наверх із закритими очима, щоб подихати повітрям. Вони прокинулися тільки після різкого звуку, який їх потурбував.

Завжди діяльні мурашки теж сплять. У невеликій ямці в ґрунті вони укладаються, тісно притиснувши ніжки до тулуба, а коли прокидаються (приблизно після трьох годин відпочинку), витягують голови і ніжки на всю довжину і часто струшують ними.

(РАТАУ).

ДВА МІСЯЦІ ТОМУ у Франції введено якнайсуворіше обмеження шуму. Нова постановка передбачає виготовлення щиків для сміття із прогумованого пластику або іншого «безшумного» матеріалу; транзисторні приймачі можуть працювати в громадських місцях лише з виносним динаміком для одного слухача, щоб решті людей не завважав шум; в автомобілі, який стоїть, забороняється вмикати радіо; звуки працюючих радіоприймачів, телевізорів і магнітофонів не повинні проникати за межі квартири.

Французи намагаються позбавити свої міста почальної слави найгаламатніших у світі. Ця постановка була прийнята в зв'язку із зростаючими вимогами медиків і вчених, які доводять шкідливий вплив шуму на організм людини.

Наприклад, вчені Нью-Йоркського університету встановили, що одна з кожних п'яти дітей, які живуть в найшумніших районах, страждає від першого виснаження.

В експериментах встановлено, що звук від сильно грюкнутих дверей, збільшує кров'яний тиск у чотири рази.

Сильний шум веде також до поступової втрати слуху. Так, жителі Лондона мають менш толкий слух, ніж мешканці віддалених районів Судану.

Великою небезпечною є шум для людської психіки. Звичайно, не всі шуми шкідливі і не всі роздратовують. Наприклад, ритмічні удари якої-небудь машини можуть мати навіть стимулюючий характер (так само, як і дріб бараба-

нів, який піднімає бойовий дух солдатів). Безперервний потік негосподних поетованих звуків — спів швіркуна або шум дощу — діють умиротворяюче. Вчені США підрахували, що третина помилок в рахунку і одна четверта помилок на нисьмі є наслідком шумових подразників.

ВОРОГ ЛЮДИНИ — ШУМ

Багато випадків підтверджує, що пітиход може бути збитий більше всього в тому місці, де йде ремонт дороги. Сильний шум відволікає його, і він стає менш уважним. Те ж саме відбувається з пішоходом в місяць інтенсивного руху автомобілів. Важкий грузовик викликає такий же шум, як і Ніагарський водоспад.

Людський організм не може звикнути до шуму. І хоча дослідники вчених показують, що людський мозок має властивість «не приймати до уваги» шум, все ж повністю відключитися від цього подразника він не може.

Шум — ворог. І зовсім не обов'язково розплачуватися своїм здоров'ям за досягнення цивілізації. Шум може і повинен бути виключений у багатьох випадках і зменшений до мінімуму в інших.

С. ЧУРКІН.

(За матеріалами зарубіжної преси).

Думка читача

Чи потрібно друкувати телепрограму?

Товариші з редакції! Проаналізувавши останні номери «Молодого комуняра», я прийшов до висновку, що друкувати телепрограму не потрібно. По-перше, на такому обширному місці, яке займає «Телекран», краще віддрукувати інші матеріали.

Леонід ПОЛИЩУК,
с. Журавинка,
Головатинського району.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Вразовуючи побажання автора листа, в цьому номері телепрограму не друкуємо. Цінаво почути думку інших читачів з цього приводу.

Товаришу читач!

НАПИШИ НАМ:

1. Які матеріали цього номера газети тобі найбільше сподобалися?
2. Які, на твою думку, не слід було друкувати?
3. Про що ти хотів би прочитати в найближчих номерах!

Твої побажання і зауваження ми обов'язково врахуємо.

На конверті, в якому надсилатимеш відповіді на ці запитання, зроби помітку: «Думка читача», а в листі зазнач номер газети, про який йде мова (в даному випадку — 93).

РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «МОЛОДИЙ КОМУНАР».

Т. в. о. редактора Ю. МОТОРНИЙ.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: редактора — 45-00, відповідального секретаря — 45-35, відділів — 45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР»

орган Кіровоградського обласного РК СМУ.